

Rättsfallssamlingen

DOMSTOLENS DOM (första avdelningen)

den 20 december 2017*

”Begäran om förhandsavgörande – Informationsförfarande beträffande tekniska standarder och föreskrifter – Nationell lagstiftning som preciserar eller inför ett förbud mot att erbjuda spel, lotterier eller vadslagning utan tillstånd och som inför ett förbud mot reklam för spel, lotterier eller vadslagning som erbjuds utan tillstånd”

I mål C-255/16,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 267 FEUF, framställd av Københavns byret (København distriktsdomstol, Danmark) genom beslut av den 19 april 2016, som inkom till domstolen den 2 maj 2016, i brottmålet mot

Bent Falbert,

Poul Madsen,

JP/Politikens Hus A/S,

meddelar

DOMSTOLEN (första avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden R. Silva de Lapuerta samt domarna J.-C. Bonichot, A. Arabadjiev, S. Rodin (referent) och E. Regan,

generaladvokat: M. Bobek,

justitiesekreterare: handläggaren C. Strömholm,

efter det skriftliga förfarandet och förhandlingen den 11 maj 2017,

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

- Madsen, Falbert och JP/Politikens Hus A/S, genom S. MacMahon Baldwin och M. Dittmer, advokater,
- Danmarks regering, genom M. Wolff, N. Lyshøj, C. Thorning och J. Nymann-Lindegren, samtliga i egenskap av ombud,
- Portugals regering, genom L. Inez Fernandes, M. Figueiredo, A. Silva Coelho och P. de Sousa Inês, samtliga i egenskap av ombud,

* Rättegångsspråk: danska.

- Rumäniens regering, genom L. Lițu och R.H. Radu, båda i egenskap av ombud,
- Europeiska kommissionen, genom H. Tserepa-Lacombe, Y. Marinova, L. Grønfeldt, U. Nielsen och G. Braga da Cruz, samtliga i egenskap av ombud,

och efter att den 26 juli 2017 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

- 1 Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av artikel 1 led 1, 2, 5 och 11 och artikel 8.1 i Europaparlamentets och rådets direktiv 98/34/EG av den 22 juni 1998 om ett informationsförfarande beträffande tekniska standarder och föreskrifter och beträffande föreskrifter för informationssamhällets tjänster (EGT L 204, 1998, s. 37), i dess lydelse enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 98/48/EG av den 20 juli 1998 (EGT L 217, 1998, s. 18) (nedan kallat direktiv 98/34).
- 2 Begäran har framställts i ett mål brottmål mot Bent Falbert, Poul Madsen och JP/Politikens Hus A/S. Enligt gärningsbeskrivningen har ovannämnda personer utan tillstånd från behörig myndighet publicerat reklam för speltjänster online i den danska dagstidningen *Ekstra Bladet* och på dess webbplatser.

Tillämpliga bestämmelser

Unionsrätt

- 3 I artikel 1 i direktiv 98/34 föreskrivs följande:

”I detta direktiv används följande beteckningar med de betydelser som här anges:

- 1) *produkt*: alla industriellt framställda produkter och alla jordbruksprodukter, inklusive fiskprodukter.
- 2) *tjänst*: alla informationssamhällets tjänster, det vill säga tjänster som vanligtvis utförs mot ersättning på distans, på elektronisk väg och på individuell begäran av en tjänstemottagare.

I denna definition avses med

- *på distans*: tjänster som tillhandahålls utan att parterna är närvarande samtidigt,
- *på elektronisk väg*: [en] tjänst som sänds vid utgångspunkten och tas emot vid slutpunkten med hjälp av utrustning för elektronisk behandling (inbegripet digital signalkomprimering) och lagring av uppgifter, och som i sin helhet sänds, befordras och tas emot genom tråd, radio, optiska medel eller andra elektromagnetiska medel,
- *på individuell begäran av en tjänstemottagare*: en tjänst som tillhandahålls genom överföring av uppgifter på individuell begäran.

En vägledande förteckning över tjänster som inte avses med denna definition finns i bilaga V.

...

5) *föreskrift för tjänster*: ett krav av allmän art rörande tillträde till och utövande av verksamhet med sådana tjänster som avses i [led] 2, särskilt bestämmelser om dem som tillhandahåller tjänster, tjänster och tjänstemottagare, med undantag av föreskrifter som inte specifikt avser de tjänster som definieras i [detta led].

...

Såvitt avser denna definition

- skall en föreskrift anses särskilt avse informationssamhällets tjänster om föreskriften enligt motiveringen och enligt texten i den normativa delen har till särskilt syfte och föremål att, i sin helhet eller i vissa bestämmelser, uttryckligen och riktat reglera sådana tjänster,
- skall en föreskrift inte anses särskilt avse informationssamhällets tjänster om föreskriften endast indirekt eller accessoriskt gäller sådana tjänster.

...

11) *teknisk föreskrift*: tekniska specifikationer och andra krav eller föreskrifter för tjänster, inbegripet tillämpliga administrativa bestämmelser, som är rättsligt eller faktiskt tvingande vid saluföring, tillhandahållande av tjänster, etablering av en aktör som tillhandahåller tjänster eller användning i en medlemsstat eller en större del därav, samt – med undantag av dem som anges i artikel 10 – medlemsstaternas lagar och andra författningar som förbjuder tillverkning, import, saluföring eller användning av en produkt eller som förbjuder tillhandahållande eller utnyttjande av en tjänst eller etablering som tillhandahållare av tjänster.

De tekniska föreskrifter som är faktiskt tvingande omfattar

- En medlemsstats lagar eller andra författningar som hänvisar antingen till tekniska specifikationer eller andra krav eller till föreskrifter för tjänster, antingen yrkesetiska regler eller gott affärsskick som i sin tur hänvisar till tekniska specifikationer eller andra krav eller föreskrifter för tjänster, vars efterlevnad förutsätts vara i överensstämmelse med de skyldigheter som är fastställda i de ovan nämnda lagarna och andra författningarna.

...

- Tekniska specifikationer eller andra krav eller regler som rör tjänster och som hänger samman med skattemässiga eller finansiella åtgärder som påverkar konsumtionen av produkterna eller tjänsterna genom att främja efterlevnaden av dessa tekniska specifikationer eller andra krav eller föreskrifter för tjänster. Tekniska specifikationer eller andra krav eller föreskrifter för tjänster som hänger samman med de nationella socialförsäkringssystemen omfattas inte.

...”

4 I artikel 8.1 i samma direktiv förskrivs följande:

”Om inte annat följer av artikel 10 skall medlemsstaterna omedelbart till kommissionen överlämna alla utkast till tekniska föreskrifter, såvida inte föreskriften utgör endast en överföring av den fullständiga texten till en internationell eller europeisk standard, då det är tillräckligt med information om den aktuella standarden. De skall också till kommissionen redovisa skälen till varför det är nödvändigt att utfärda en sådan teknisk föreskrift, om dessa inte redan framgår av förslaget.”

Dansk rätt

- 5 I 10 § lov om visse spil, lotterier og væddemål (lag om spel, lotterier och vadslagning) (nedan kallad spellagen), i den lydelse som är tillämplig i det nationella målet med hänsyn till lov nr. 204 om ændring af lov om visse spil, lotterier og væddemål og andre love og om ophævelse af lov om væddemål i forbindelse med heste- og hundevæddeløb (lag nr 204 om ændring av lagen om spel, lotterier och vadslagning och andra lagar och om upphävande av lag om vadslagning i häst- och hundkapplöpningar) av den 26 mars 2003 (nedan kallad ändringslagen), föreskrivs följande:

”1. Till böter eller fängelse i högst sex månader döms den som med uppsåt eller av grov oaktsamhet

1°) erbjuder spel, lotterier eller vadslagning här i landet utan att ha beviljats tillstånd enligt 1 §,

2°) förmedlar spel, lotterier eller vadslagning som inte omfattas av ett tillstånd enligt 1 §.

...

3. Till böter döms den som med uppsåt eller av grov oaktsamhet

...

3°) gör reklam för spel, lotterier eller vadslagning som inte omfattas av ett tillstånd enligt 1 §.”

- 6 Genom 1 § första stycket i spellagen ges skatteministern befogenhet att bevilja tillstånd till spel, lotterier och vadslagning. Enligt 2 § första stycket i samma lag kan sådant tillstånd endast beviljas ett bolag.

- 7 I motiveringen till det förslag som föregick ändringslagen angavs följande angående de mål som eftersträvas med 10 § tredje stycket punkt 3 i spellagen:

”Det föreslås förbud mot reklam för spel, lotterier och vadslagning som inte är tillåtna enligt denna lag.

Denna ändring motsvarar det förbud som för närvarande återfinns i § 12 tredje stycket i lagen om vadslagning i samband med hästkapplöpning men utgör ett förtydligande av artikel 10 fjärde stycket i lagen om vadslagning och lotterier.

Syftet med förbudet är att skydda de spelanordnare som har tillstånd från de danska myndigheterna mot konkurrens från företag som inte har sådant tillstånd och därmed inte lagligen kan erbjuda eller förmedla spel i Danmark.

Med reklam i lagens mening avses alla former av uttalanden och meddelande om information rörande spelarrangörers verksamhet och erbjudanden.

Förbudet gäller emellertid inte redaktionella omnämningen i tryckta eller digitala medier.

Detta förbud gäller samtliga medier. Reklam är därför förbjuden i samma omfattning i tryckta medier, i radio, i television och i digitala medier i form av till exempel webbannonser.

Reklam för spelarrangörers verksamhet, i synnerhet deras webbplatser, adresser etcetera är också förbjuden med tillämpning av § 10 tredje stycket punkt 3.”

Målet vid den nationella domstolen och tolkningsfrågan

- 8 Falbert och Madsen är förutvarande respektive nuvarande ansvarig utgivare för den danska dagstidningen *Ekstra Bladet*, och bolaget JP/Politikens Hus är ägare till denna dagstidning.
- 9 Åtal har väckts mot ovannämnda personer vid den hänskjutande domstolen. De anklagas bland annat för att ha brutit mot 10 § tredje stycket punkt 3 i spellagen genom att publicera annonser i dagstidningen *Ekstra Bladet* och på tidningens webbplatser, såsom "www.ekstrabladet.dk" och "www.ekstrabladet.tv", för spelbolag som erbjuder spel och vadslagning i Danmark utan att ha tillstånd därför.
- 10 Den hänskjutande domstolen vill få klarhet i huruvida ändringslagen ska betecknas som en "teknisk föreskrift", i den mening som avses i direktiv 98/34, och således borde ha anmälts till kommissionen enligt artikel 8.1 i samma direktiv.
- 11 Enligt denna domstol är det i förevarande mål främst fråga om att avgöra huruvida ändringslagen, såsom de tilltalade i målet vid den nationella domstolen har hävdats, ska anses som en "föreskrift för tjänster", i den mening som avses i artikel 1 led 5 i direktiv 98/34, eftersom den särskilt riktar sig mot informationssamhällets tjänster.
- 12 Den hänskjutande domstolen har härvid angett att innan ändringslagen trädde i kraft förelåg endast ett förbud mot att utländska aktörer anordnar spel i Danmark via fysiska distributionskanaler, och att denna lag hade till syfte och föremål att, såsom framgår av dess förarbeten, utsträcka förbudet mot att utländska aktörer anordnar spel i Danmark till att även omfatta spel via internet.
- 13 Eftersom ändringslagen syftade till att utvidga det redan existerande förbudet till att även omfatta nya tjänster, såsom online-spel, anser den hänskjutande domstolen att denna lag inte kan anses endast "indirekt eller accessoriskt" avse online-spel och reklam därför. Det rör sig tvärtom om en lagstiftning som rör nya tjänster i informationssamhället, vilken enligt direktiv 98/34 måste anmälas till kommissionen, såsom framgår av förarbetena till detta direktiv. Det är således utan betydelse att ändringslagen innebär att distribution av spel är förbjuden, oavsett om det sker online eller inte.
- 14 Mot denna bakgrund beslutade Københavns byret (Köpenhamns domstol, Danmark) att vilandeförklara målet och ställa följande fråga till domstolen:

"Är det fråga om en föreskrift som ska anmälas enligt artikel 8.1 [direktiv 98/34], jämförd med artikel 1 led 1, 2, 5 och 11 i [samma direktiv] under följande omständigheter:

- a) Det ska införas en lag om ändring av en lag om vissa spel och lotterier och viss vadslagning, som ska innehålla en bestämmelse om straff bland annat för den som med uppsåt eller av grov oaktsamhet 'erbjuder spel, lotterier eller vadslagning i landet utan att ha tillstånd enligt 1 §' och för den som med uppsåt eller av grov oaktsamhet 'gör reklam för spel, lotterier eller vadslagning som inte beviljats tillstånd enligt 1 §';

och

- b) det framgår av motiveringen till förslaget till ändringslagen att syftet med nämnda straffbestämmelser är dels att precisera eller införa ett förbud mot spel som erbjuds på internet av utländska spelbolag och är direkt riktade mot den danska marknaden, dels att förbjuda reklam bland annat för spel som erbjuds på internet av utländska spelbolag. Av dessa förarbeten framgår nämligen att det enligt de regler som gällde före ändringarna helt klart var olagligt att anordna spel om ett utländskt spelbolag använde försäljningskanaler där spelet rent fysiskt såldes inom Danmarks gränser men att det däremot inte står klart i vilken utsträckning utländska spel som är riktade mot danska spelare och rent fysiskt är placerade utanför Danmark också omfattas av

bestämmelsen och det därför finns anledning att precisera att dessa spel omfattas. Vidare framgår det av förarbetena att det ska införas ett reklamförbud avseende spel, lotterier och vadslagning som inte har tillstånd enligt denna lag och att ändringen är i linje med det rådande förbudet i 12 § tredje stycket i lagen om hästkapploppningar men utgör en precisering av 10 § fjärde stycket i den nu gällande lagen om tips- och lottospel. Det framgår vidare av förarbetena att förbudet ska skydda de spelanordnare som har tillstånd från de danska myndigheterna mot konkurrens från företag som inte har något sådant tillstånd och därmed inte lagligen kan erbjuda eller förmedla spel i Danmark?”

Tolkningsfrågan

- 15 Den hänskjutande domstolen har ställt den första frågan för att få klarhet i huruvida artikel 1 i direktiv 98/34 ska tolkas så, att det är fråga om en teknisk föreskrift, i den mening som avses i denna bestämmelse, vilken ska anmälas enligt artikel 8.1 i nämnda direktiv, när det rör sig om en nationell bestämmelse, som den i det nationella målet, vilken föreskriver straff för erbjudande av spel, lotterier eller vadslagning i landet utan tillstånd och för reklam för spel, lotterier eller vadslagning utan tillstånd.
- 16 Det ska härvid erinras om att det av fast rättspraxis framgår att nationella bestämmelser i vilka det endast föreskrivs villkor för etablering av företag eller för deras tillhandahållande av tjänster, såsom bestämmelser enligt vilka det krävs ett förhandstillstånd för att utöva en yrkesverksamhet, inte utgör tekniska föreskrifter, i den mening som avses i artikel 1 led 11 i direktiv 98/34 (se, för ett liknande resonemang, bland annat, dom av den 4 februari 2016, Ince, C-336/14, EU:C:2016:72, punkt 76, och dom av den 1 februari 2017, Município de Palmela, C-144/16, EU:C:2017:76, punkt 26).
- 17 Domstolen delar generaladvokatens ståndpunkt, i punkterna 31 och 32 i förslaget till avgörande, att en nationell bestämmelse, såsom 10 § första stycket punkt 1 i spellagen, vilken straffbelägger erbjudande av hasardspel utan föregående tillstånd, ska betecknas som en ”bestämmelse som underkastar denna verksamhet ett krav på förhandstillstånd”, i den mening som avses i den rättspraxis som anges i punkten ovan.
- 18 En sådan bestämmelse omfattas således inte av begreppet ”teknisk föreskrift” som avses i artikel 1 i direktiv 98/34.
- 19 Vad avser frågan huruvida 10 § tredje stycket punkt 3 i spellagen, vilken straffbelägger reklam för hasardspel utan tillstånd, utgör en ”teknisk föreskrift”, i den mening som avses i artikel 1 i direktiv 98/34, och således omfattas av anmälningsplikt enligt artikel 8.1 i nämnda direktiv, ska det inledningsvis påpekas att det visserligen föreligger ett nära samband mellan 10 § första stycket punkt 1 i spellagen, vilken straffbelägger hasardspel utan förhandstillstånd, och 10 § tredje stycket punkt 3 i spellagen, i det att denna bestämmelse straffbelägger reklam för sådana spel utan tillstånd. Detta innebär emellertid inte att sistnämnda bestämmelse ska betecknas som en ”bestämmelse som underkastar denna verksamhet ett krav på förhandstillstånd”, i den mening som avses i den rättspraxis det hänvisas till i punkt 16 ovan. Sådana bestämmelser har nämligen, trots att det föreligger ett nära band dem emellan, helt skilda funktioner och tillämpningsområden (se, för ett liknande resonemang, dom av den 13 oktober 2016, M. och S., C-303/15, EU:C:2016:771, punkt 28).
- 20 Det ska vidare påpekas att det inte framgår av de handlingar som ingetts till domstolen huruvida och, i förekommande fall, i vilken omfattning, ändringslagen, som införde 10 § tredje stycket punkt 3 i spellagen, vilken straffbelägger reklam för hasardspel utan tillstånd, har inneburit en ändring i tidigare gällande regler rörande spel, däribland genom att utvidga reglernas tillämpningsområde till att även omfatta online-spel som tillhandahålls av utländska aktörer, eller om denna lag, tvärtom, endast innehåller preciseringar eller klargöranden av nämnda tidigare gällande regler.

- 21 Det ska härvid, för det första, påpekas att frågan huruvida förbudet mot reklam för spel utan tillstånd, såsom detta framgår av 10 § tredje stycket punkt 3 i spellagen, särskilt vad gäller hasardspel online som erbjuds av utländska spelbolag, redan förekom i de tidigare gällande reglerna om spel, så att ändringslagen endast innehåller ett förtydligande av detta förbud, eller om det tvärtom var först genom sistnämnda lag som förbudet infördes i spellagen, utgör en fråga om nationell rätt som omfattas av den hänskjutande domstolens behörighet (se, för ett liknande resonemang, dom av den 21 april 2005, Lindberg, C-267/03, EU:C:2005:246, punkt 83).
- 22 Det ska, för det andra, påpekas att det endast är för det fall att ändringslagen anses innebära att det i 10 § tredje stycket punkt 3 i spellagen införs ett förbud mot reklam för spel utan tillstånd, särskilt vad gäller hasardspel online som erbjuds av utländska spelbolag, som det lagförslag som låg till grund för ändringslagen ska anses omfattas av anmälningsplikt enligt artikel 8.1 i direktiv 98/34.
- 23 För att en ny nationell lagstiftning ska anses utgöra en teknisk föreskrift som ska anmälas enligt direktiv 98/34, krävs nämligen att denna nya lagstiftning inte endast innebär att redan befintliga tekniska föreskrifter – som i vederbörlig ordning har anmälts till kommissionen – återges eller ersätts, utan att några nya eller ytterligare tekniska specifikationer eller andra krav läggs till (se, för ett liknande resonemang, dom av den 21 april 2005, Lindberg, C-267/03, EU:C:2005:246, punkt 85).
- 24 För det fall att ändringslagen anses innebära att det i 10 § tredje stycket punkt 3 i spellagen införs ett förbud mot reklam för spel utan tillstånd, genom att dess tillämpningsområde utsträcks till att även omfattas hasardspel online som erbjuds av utländska spelbolag, ska det således prövas huruvida denna bestämmelse ska anses utgöra en ”teknisk föreskrift”, i den mening som avses i direktiv 98/34.,
- 25 Det ska härvid erinras om att begreppet ”teknisk föreskrift” omfattar fyra kategorier av bestämmelser, nämligen ”tekniska specifikationer”, i den mening som avses i artikel 1 led 3 i direktiv 98/34, ”andra krav” såsom de definierats i artikel 1 led 4 i det direktivet, ”föreskrifter för tjänster” i artikel 1 led 5 i samma direktiv, och slutligen ”medlemsstaternas lagar och andra författningar som förbjuder tillverkning, import, saluföring eller användning av en produkt eller som förbjuder tillhandahållande eller utnyttjande av en tjänst eller etablering som tillhandahållare av tjänster”, i den mening som avses i artikel 1 led 11 i nämnda direktiv (dom av den 4 februari 2016, Ince, C-336/14, EU:C:2016:72, punkt 70, och dom av den 13 oktober 2016, M. och S., C-303/15, EU:C:2016:771, punkt 18).
- 26 I förevarande fall ska det först prövas huruvida 10 § tredje stycket punkt 3 i spellagen kan betecknas som en ”teknisk föreskrift” på grund av att den ingår i kategorin ”föreskrift för tjänster”, i den mening som avses i artikel 1 led 5 i direktiv 98/34.
- 27 Det ska erinras om att enligt artikel 1 led 2 i detta direktiv omfattar kategorin ”teknisk föreskrift” endast regler som rör informationssamhällets tjänster, det vill säga alla tjänster som utförs på distans, på elektronisk väg och på individuell begäran av en tjänstemottagare (se dom av den 13 oktober 2016, M. och S., C-303/15, EU:C:2016:771, punkt 21, och dom av den 1 februari 2017, Município de Palmela, C-144/16, EU:C:2017:76, punkt 28).
- 28 Det ska härvid påpekas att 10 § tredje stycket punkt 3 i spellagen i princip rör två typer av tjänster, nämligen, å ena sidan, reklamtjänster, vilka är direkt reglerade i denna bestämmelse, och, å andra sidan, speltjänster som omfattas av reklamförbudet, vilka är de tjänster som spellagen främst är inriktad på, om man ser till den som en helhet.
- 29 Både reklamtjänster och speltjänster omfattas emellertid, i den mån de verkligen tillhandahålls, särskilt på elektronisk väg (online), av begreppet ”informationssamhällets tjänster”, i den mening som avses i artikel 1 led 2 i direktiv 98/34. Regler som rör dessa två typer av tjänster kan således betecknas som ”föreskrifter för tjänster”, i den mening som avses i artikel 1 led 5 i direktiv 98/34.

- 30 Det ska emellertid påpekas att enligt definitionen i artikel 1 led 5 i direktiv 98/34 måste en regel särskilt rikta sig mot "informationssamhällets tjänster" för att kunna betecknas som en "föreskrift för tjänster".
- 31 I förevarande fall framgår det av beslutet om hänskjutande att den nationella domstolen vill få klarhet i huruvida 10 § tredje stycket punkt 3 i spellagen kan anses vara särskilt riktad mot "informationssamhällets tjänster", trots att informationssamhällets tjänster inte uttryckligen nämns i denna bestämmelse och trots att denna bestämmelse inte gör någon tydlig åtskillnad mellan offline-tjänster och online-tjänster. Nämnda domstol har emellertid påpekat att förarbetena till ändringslagen verkar tala för slutsatsen att syftet med denna lag bland annat var att utsträcka denna bestämmelse till att även omfatta online-tjänster.
- 32 Det ska härvid, för det första, påpekas att frågan huruvida en regel särskilt är riktad mot informationssamhällets tjänster, enligt artikel 1 led 5 första strecksatsen i direktiv 98/34, ska avgöras med hänsyn både till motiveringen och till texten i den normativa delen. Av samma bestämmelse framgår dessutom att det inte krävs att den aktuella regeln i sin helhet "har till särskilt syfte och föremål" att reglera informationssamhällets tjänster, eftersom det är tillräckligt att denna regel i vissa delar har detta syfte eller föremål.
- 33 Detta innebär att om det inte redan av lydelsen av en nationell regel framgår att den åtminstone delvis syftar till att särskilt reglera informationssamhällets tjänster – exempelvis på grund av att det i regelns ordalydelse, såsom i förevarande fall, inte görs någon tydlig åtskillnad mellan offline-tjänster och online-tjänster – kan ett sådant syfte ändå klart framgå av motiveringen till denna regel. Enligt nationella tolkningsregler kan bland annat förarbetena till nämnda regel ge ledning i denna fråga.
- 34 För det andra, och såsom generaladvokaten har påpekat i punkt 63 i sitt förslag till avgörande, framgår det av skälen 7 och 8 i direktiv 98/48, genom vilket direktiv 98/34 ändrats, att detta syftar till att befintliga nationella bestämmelser ska anpassas till informationssamhällets nya tjänster och till undvikande av "restriktioner för den fria rörligheten för tjänster och för etableringsfriheten vilket skulle kunna medföra förnyad splittring av den inre marknaden".
- 35 Det skulle emellertid strida mot detta syfte att inte beteckna en regel som, enligt förarbetena till denna regel, helt klart har till syfte och föremål att utsträcka tillämpningsområdet för en existerande regel till att även omfatta informationssamhällets tjänster, som en regel som särskilt avser sådana tjänster, i den mening som avses i artikel 1 led 5 i direktiv 98/34, av det enkla skälet att det i dess normativa del inte uttryckligen talas om dessa tjänster, men att dessa tjänster ändå ingår, eftersom man talar om tjänster enligt en vidare definition, vilken omfattar såväl online-tjänster som offline-tjänster.
- 36 En sådan nationell bestämmelse som 10 § tredje stycket punkt 3 i spellagen, utgör således en teknisk föreskrift som ska anmälas till kommissionen innan den antas, om det framgår av förarbetena till densamma att den har till syfte och föremål att utsträcka ett existerande reklamförbud till att även omfatta online-spel. Det ankommer på den nationella domstolen att avgöra huruvida så är fallet.
- 37 Mot denna bakgrund ska tolkningsfrågan besvaras enligt följande. Artikel 1 i direktiv 98/34 ska tolkas så, att en nationell bestämmelse, som den i det nationella målet, vilken föreskriver straff för erbjudande av spel, lotterier eller vadslagning i landet utan tillstånd, inte utgör en teknisk föreskrift, i den mening som avses i denna bestämmelse, vilken ska anmälas enligt artikel 8.1 i nämnda direktiv. En nationell bestämmelse, som den i det nationella målet, vilken föreskriver straff för erbjudande av reklam för spel, lotterier eller vadslagning utan tillstånd, utgör däremot en teknisk föreskrift, i den mening som avses i denna bestämmelse, vilken ska anmälas enligt artikel 8.1 i samma direktiv, om det av förarbetena till denna nationella bestämmelse klart framgår att den har till syfte och föremål att utsträcka ett existerande reklamförbud till att även omfatta online-spel. Det ankommer på den nationella domstolen att avgöra huruvida så är fallet.

Rättegångskostnader

- 38 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i det nationella målet utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den hänskjutande domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (första avdelningen) följande:

Artikel 1 i Europaparlamentets och rådets direktiv 98/34/EG av den 22 juni 1998 om ett informationsförfarande beträffande tekniska standarder och föreskrifter och beträffande föreskrifter för informationssamhällets tjänster, i dess lydelse enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 98/48/EG av den 20 juli 1998, ska tolkas så, att en nationell bestämmelse som den i det nationella målet, vilken föreskriver straff för erbjudande av spel, lotterier eller vadslagning i landet utan tillstånd, inte utgör en teknisk föreskrift, i den mening som avses i denna bestämmelse, vilken ska anmälas enligt artikel 8.1 i nämnda direktiv. En nationell bestämmelse, som den i det nationella målet, vilken föreskriver straff för erbjudande av reklam för spel, lotterier eller vadslagning utan tillstånd, utgör däremot en teknisk föreskrift, i den mening som avses i denna bestämmelse, vilken ska anmälas enligt artikel 8.1 i samma direktiv, om det av förarbetena till denna nationella bestämmelse klart framgår att den har till syfte och föremål att utsträcka ett existerande reklamförbud till att även omfatta online-spel. Det ankommer på den nationella domstolen att avgöra om så är fallet.

Underskrifter